

**PROCEDURA OKREŚLAJĄCA RAMOWE ZASADY
PRZYGOTOWYWANIA PRAC DYPLOMOWYCH
ORAZ
PRZEBIEG EGZAMINU DYPLOMOWEGO**

**na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych
Akademii Nauk Stosowanych w Łomży**

I. ZASADY OGÓLNE, NA KTÓRYCH OPIERA SIĘ PROCEDURA:

- 1.1. Temat pracy dyplomowej musi być adekwatny do efektów uczenia się przyjętych dla danego kierunku studiów.
- 1.2. Temat pracy dyplomowej powinien być zgodny z wybranym przez studenta kierunkiem studiów oraz z wybraną specjalnością/specjalizacją/ścieżką rozwoju, jeśli takie istnieją na danym kierunku studiów.
- 1.3. Praca dyplomowa powinna mieć charakter praktyczny tzn. diagnozować i rozwiązywać konkretny problem adekwatnie do przyjętych efektów uczenia się na danym kierunku studiów i wybranej specjalności/specjalizacji/ścieżki rozwoju. Diagnozowanie i rozwiązywanie konkretnego problemu może polegać na jego analizie na przykładzie konkretnego przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji lub na badaniach orzecznictwa sądowego i administracyjnego, badaniach sondażowych oraz innych przeprowadzonych w oparciu o przyjęte metody badawcze i w zależności od kierunku studiów.
- 1.4. Do egzaminu dyplomowego student może przystąpić, jeżeli spełnia następujące warunki:
  - uzyskał zaliczenie ze wszystkich przedmiotów i praktyk objętych programem studiów, co jest równoznaczne z uzyskaniem zakładanych efektów uczenia się;
  - uzyskał wymaganą liczbę punktów ECTS przewidzianą programem studiów danego kierunku;
  - uzyskał pozytywne oceny z pracy dyplomowej wystawione przez promotora i recenzenta pracy;
  - uzupełnił elektroniczną kartę obiegową.

II. UPRAWNIENIA, KOMPETENCJE I ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH DZIAŁANAMI W RAMACH PROCEDURY

2.1. Dziekan:

- wyznacza promotorów i recenzentów prac dyplomowych;
- rozpatruje wnioski o objęcie prac dyplomowych klauzulą poufności;
- ustala terminy przeprowadzania egzaminów dyplomowych i skład komisji egzaminacyjnych.

2.2. Kierownicy Zakładów / Zastępcy Kierowników Katedr:

- opiniują tematy prac dyplomowych;
- proponują listy pytań na egzamin dyplomowy dostosowując je do zmieniających się programów studiów oraz efektów uczenia się;
- przedstawiają Dziekanowi propozycje promotorów i recenzentów prac dyplomowych.

2.3. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia:

- zatwierdza listę pytań na egzamin dyplomowy;
- opracowuje wydziałowe wytyczne dotyczące struktury prac dyplomowych, wymagań redakcyjnych i edytorskich, a także zatwierdza szczegółowe wytyczne uwzględniające specyfikę kierunku, stanowiące załączniki do wymogów przyjętych na Wydziale;
- upublicznia wytyczne dotyczące prac dyplomowych na stronie internetowej Wydziału;
- zatwierdza karty tematów prac dyplomowych;
- monitoruje jakość prac dyplomowych i formułuje ewentualne uwagi projakościowe.

2.4. Promotorzy (opiekunowie dyplomantów):

- odpowiadają za poprawność merytoryczną, metodyczną i formalną pracy;
- udzielają pomocy merytorycznej przy wyborze tematu pracy dyplomowej i w całym procesie pisania pracy;
- współpracują ze studentem w zakresie ustalenia słów kluczowych pracy dyplomowej i jej streszczenia;
- udzielają studentowi systematycznej informacji zwrotnej na temat postępów w pisaniu pracy;
- wysyłają treść pracy do kontroli antyplagiatowej w systemie JSA;
- analizują treść otrzymanego raportu z kontroli antyplagiatowej i decydują, czy praca dyplomowa może zostać skierowana do dalszego etapu postępowania dyplomowego. Każde podobieństwo, którego wskaźnik PRP na raporcie zawiera wartość większą od zera, wymaga sprawdzenia przez Promotora;

- zawiadamiają Dział Systemów Komputerowych w celu sprawdzenia poprawności funkcjonowania systemów informatycznych w przypadku braku raportu podobieństwa po upływie 24 godzin od wysłania pracy do kontroli, ewidentnych błędów w otrzymanym raporcie lub wystąpienia innych problemów technicznych;
- w przypadku stwierdzenia nieuprawnionych i niedopuszczalnych zapożyczeń noszących znamiona plagiatu, kierują pracę do poprawy lub zawiadamiają właściwego Dziekana o konieczności zbadania stwierdzonych zapożyczeń przez komisję właściwą do spraw dyscyplinarnych;
- zatwierdzają pracę dyplomową studenta w systemie APD – data zatwierdzenia przez promotora wgranej do systemu APD pracy dyplomowej studenta uznawana jest za datę złożenia pracy dyplomowej do obrony;
- wypełniają oraz zatwierdzają w systemie APD formularz oceny pracy dyplomowej;
- biorą udział w egzaminie dyplomowym.

2.5. Recenzenci prac dyplomowych:

- oceniają pracę dyplomową pod względem merytorycznym i formalnym;
- wypełniają oraz zatwierdzają w systemie APD formularz oceny pracy dyplomowej;
- biorą udział w egzaminie dyplomowym.

2.6. Studenci:

- wypełniają w systemie APD szczegółowe dane dotyczące pracy dyplomowej, w tym streszczenie pracy w języku polskim i w języku oryginału (jeśli praca jest napisana w innym języku niż język polski), listę słów kluczowych w języku polskim i ewentualnie w języku oryginału pracy;
- co najmniej na 14 dni przed planowanym terminem obrony wprowadzają do APD przygotowaną pracę dyplomową w formacie pliku pdf wraz z ewentualnymi załącznikami. Dokument nie powinien zawierać tekstu zapisanego w postaci grafiki oraz nie powinien posiadać zabezpieczeń przed drukowaniem i kopiowaniem tekstu;
- zapoznają się z treścią raportu dotyczącego kontroli antyplagiatowej;
- zapoznają się z ocenami pracy, zapisanymi przez promotora i recenzenta w systemie APD;
- informują niezwłocznie właściwy Dziekanat o zmianach danych osobowych i kontaktowych, w szczególności o zmianach adresu e-mail.

2.7. Dziekanat:

- wprowadza do systemu USOS podstawowe dane wymagane do prawidłowej realizacji procesu składania, archiwizowania oraz obrony prac dyplomowych, a w szczególności kod dyplomu/kierunku/specjalności, kod Wydziału, język oryginału pracy, tytuł pracy, danych promotora i recenzenta;
- sprawdza w systemie USOS czy praca dyplomowa posiada status „praca gotowa do obrony” i czy została zarchiwizowana w systemie APD;
- sprawdza kompletność dokumentów, w tym wystawienie recenzji przez promotora i recenzenta;
- wprowadza do systemu dane dotyczące składu komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy;
- wydaje komisji egzaminacyjnej komplet dokumentów koniecznych do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego studenta;
- wystawia dyplom ukończenia studiów.

III. OPIS POSTĘPOWANIA

- 3.1 Kierownicy Zakładów / Zastępcy Kierowników Katedr przedstawiają do zatwierdzenia Dziekanowi, w semestrze poprzedzającym semestr, w którym rozpoczyna się seminarium dyplomowe wykaz osób proponowanych na opiekunów (promotorów) prac dyplomowych z zachowaniem zasady, że promotorem może być osoba zatrudniona w ANSŁ posiadająca co najmniej stopień doktora lub (wyłącznie na studiach I stopnia) nauczyciel akademicki z odpowiednią praktyką zawodową. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może wyrazić zgodę na wyznaczenie na promotora pracy dyplomowej nauczyciela akademickiego spoza Uczelni ze stopniem co najmniej doktora.
- 3.2 Dziekan może, w uzasadnionych przypadkach, wyznaczyć dodatkową osobę do opieki nad pracą dyplomową, której nazwisko dopisuje się na stronie tytułowej pracy jako konsultanta.
- 3.3 Promotor wspólnie ze studentem ustala temat pracy dyplomowej nie później niż do końca przedostatniego semestru studiów. Temat pracy dyplomowej przygotowywanej przez studenta powinien być zgodny z jego kierunkiem studiów i związany z realizowaną specjalnością/specjalizacją/ścieżką rozwoju.
- 3.4 Zatwierdzanie tematu pracy dyplomowej przez Kierownika Zakładu / Zastępcę Kierownika Katedry oraz przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia następuje zgodnie z „Procedurą ustalania tematu pracy dyplomowej na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych w ANSŁ”.

- 3.5 Studenci informują na piśmie Dziekana o ewentualnej zmianie tematu pracy dyplomowej. Wniosek o zmianę tematu pracy musi być zaopiniowany przez promotora. Po uzyskaniu zgody na zmianę tematu pracy, student zobowiązany jest do ponownego wprowadzenia karty tematu pracy dyplomowej w systemie SWD (Systemie Wymiany Dokumentów).
- 3.6 Wykonaną/napisaną pracę dyplomową student przedkłada do zaakceptowania promotorowi.
- 3.7 Promotor akceptuje przedłożoną pracę dyplomową studenta w systemie APD oraz składa w wersji elektronicznej w systemie APD oświadczenie, że praca dyplomowa została przygotowana pod jego kierunkiem i spełnia warunki do przedstawienia jej w postępowaniu o nadanie tytułu zawodowego.
- 3.8 Kierownicy Zakładów / Zastępcy Kierowników Katedr przedstawiają do zatwierdzenia Dziekanowi w ostatnim semestrze studiów wykazy osób proponowanych na recenzentów prac dyplomowych z zachowaniem zasady, że recenzentem może być osoba zatrudniona w ANSŁ w Łomży posiadająca co najmniej stopień doktora lub (wyłącznie na studiach I stopnia) nauczyciel akademicki z odpowiednią praktyką zawodową. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może wyrazić zgodę na wyznaczenie na recenzenta pracy dyplomowej nauczyciela akademickiego spoza Uczelni.
- 3.9 Promotor i recenzent przygotowują i wypełniają w systemie Archiwum Prac Dyplomowych (APD) ocenę pracy dyplomowej.
- 3.10 Praca oceniana jest niezależnie przez opiekuna naukowego i przez recenzenta według następującej skali ocen: bardzo dobra (5), dobra plus (4,5), dobra (4), dostateczna plus (3,5), dostateczna (3), niedostateczna (2).
- 3.11 Na uzasadniony wniosek recenzenta praca dyplomowa może być wyróżniona. Komisja egzaminu dyplomowego, po rozpatrzeniu wniosku recenzenta, podejmuje decyzję o wyróżnieniu pracy lub odmawia wyróżnienia pracy.
- 3.12 W przypadku negatywnej oceny pracy dyplomowej przez recenzenta Dziekan zasięga opinii drugiego recenzenta. Jeśli drugi recenzent wystawił pracy dyplomowej ocenę pozytywną, o dopuszczeniu studenta do egzaminu dyplomowego decyduje Dziekan. Jeśli drugi recenzent ocenił pracę negatywnie, nie może być ona podstawą dopuszczenia pracy do obrony.
- 3.13 Pracę dyplomową przyjętą przez opiekuna naukowego student składa w systemie APD na 14 dni przed planowaną obroną, ale nie później niż do dnia 20 czerwca na studiach kończących się w semestrze letnim i do dnia 15 lutego w przypadku zakończenia studiów w semestrze zimowym.
- 3.14 W szczególnie uzasadnionych przypadkach Dziekan, na wniosek studenta pozytywnie

zaopiniowany przez promotora, może przesunąć termin złożenia pracy dyplomowej, jednak nie dłużej niż o 3 miesiące od terminów wskazanych w pkt. 3.13.

- 3.15 Niezłożenie pracy w podanym terminie skutkuje skreśleniem z listy studentów.
- 3.16 Osoba skreślona z listy studentów z powodu niezłożenia w określonym terminie pracy dyplomowej może wznowić studia na zasadach określonych przez Dziekana.

IV. PRZEBIEG EGZAMINU DYPLOMOWEGO

- 4.1. Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Dziekana. W skład komisji wchodzi:
- Przewodniczący komisji
  - Promotor pracy
  - Recenzent
- 4.2. Przewodniczącym komisji egzaminu dyplomowego jest Dziekan lub upoważniony przez Dziekana nauczyciel akademicki ze stopniem co najmniej doktora. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może powołać inny skład komisji egzaminacyjnej – w skład komisji egzaminacyjnej mogą wejść również eksperci i praktycy.
- 4.3. Na wniosek studenta lub kierującego pracą dyplomową egzamin dyplomowy może mieć charakter otwarty. Prawo zadawania pytań oraz wypowiedzania uwag w trakcie takiego egzaminu przysługuje wyłącznie członkom komisji egzaminu dyplomowego.
- 4.4. Egzamin dyplomowy winien odbyć się w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od daty złożenia przez studenta wszystkich dokumentów potwierdzających spełnienie warunków dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, a także złożenia przez studenta pracy dyplomowej.
- 4.5. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, składającym się z dwóch części:
- w części pierwszej student dokonuje krótkiej prezentacji pracy dyplomowej (przedstawia przedmiot badań, podjęte problemy badawcze, cel pracy, jej zakres i uzyskane rezultaty) oraz odpowiada na pytania członków Komisji Egzaminacyjnej dotyczące pracy dyplomowej;
  - w drugiej części egzaminu student losuje dwa pytania (w przypadku kierunku Filologia angielska – trzy pytania) z puli pytań przygotowanych dla danego kierunku studiów. Pytania na egzamin dyplomowy są jawne – opublikowane na stronie Wydziału, w zakładce Procedura dyplomowania;
  - Komisja w trakcie egzaminu może formułować dodatkowe pytania;

- Komisja wylicza średnią arytmetyczną z egzaminu dyplomowego biorąc pod uwagę ocenę z prezentacji pracy oraz oceny uzyskane przez studenta za odpowiedzi na zadane pytania;
  - za ocenę z egzaminu dyplomowego, przyjmuje się średnią arytmetyczną ocen (zaokrągloną do dwóch miejsc po przecinku) uzyskanych podczas egzaminu, obliczaną zgodnie z zasadą:
    - 4,51 – 5,0 – bardzo dobry;
    - 4,11 – 4,50 – dobry plus;
    - 3,71 – 4,10 – dobry;
    - 3,31 – 3,70 – dostateczny plus;
    - 3,0 – 3,30 – dostateczny;
    - do 2,99 - niedostateczny.
- 4.6. W przypadku uzyskania przez studenta z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu w ustalonym terminie, Dziekan wyznacza studentowi drugi termin egzaminu, jako ostateczny, nie wcześniej niż przed upływem jednego miesiąca, ale nie później niż trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu dyplomowego.
- 4.7. W przypadku uzyskania przez studenta w drugim terminie z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu dyplomowego w ustalonym terminie, Dziekan wydaje decyzję o skreśleniu studenta z listy studentów.
- 4.8. Osoba skreślona z listy studentów z powodu niezłożenia egzaminu dyplomowego, może wznowić studia na warunkach określonych przez Dziekana.
- 4.9. Podstawą obliczania ostatecznego wyniku studiów są następujące średnie arytmetyczne zaokrąglone do dwóch miejsc po przecinku:
- średnia arytmetyczna z ocen końcowych egzaminów i zaliczeń, z uwzględnieniem ocen niedostatecznych uzyskanych w trakcie studiów;
  - średnia arytmetyczna ocen z pracy dyplomowej wystawionych przez promotora i recenzenta;
  - średnia arytmetyczna ocen z egzaminu dyplomowego.
- 4.10. Ostateczny wynik studiów stanowi ocena uwzględniająca następującą wagę ocen cząstkowych:

Średnia arytmetyczna brana pod uwagę przy wyliczaniu ostatecznej oceny, która będzie wpisana na dyplomie studenta	Waga
średnia arytmetyczna ocen z toku studiów	x 0,6
średnia arytmetyczna z egzaminu dyplomowego	x 0,2
średnia arytmetyczna ocen z pracy dyplomowej	x 0,2
RAZEM	<i>Suma wszystkich średnich pomnożonych przez odpowiedni współczynnik wyrażający wagę oceny</i>

Przy wystawianiu oceny na dyplomie ukończenia studiów, należy uwzględnić sumę wszystkich średnich pomnożonych przez odpowiednią wagę oraz następującą zasadą:

- 1) 4,60 – 5,0 – bardzo dobry
- 2) 4,21 – 4,59 – dobry plus
- 3) 3,76 – 4,20 – dobry
- 4) 3,26 – 3,75 – dostateczny plus
- 5) 3,0 – 3,25 – dostateczny

4.11. Komisja egzaminacyjna może podwyższyć ostateczny wynik wpisywany na dyplomie o pół stopnia, jeżeli student z pracy dyplomowej oraz z egzaminu dyplomowego otrzymał oceny bardzo dobre oraz w toku studiów uzyskał średnią ocen co najmniej 4,0 i w obowiązującym terminie ukończył studia.

4.12. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych wraz z suplementem potwierdzający uzyskanie odpowiedniego tytułu zawodowego właściwego dla kierunku i poziomu studiów.

4.13. Absolwent może otrzymać dyplom „z wyróżnieniem” jeżeli spełnił łącznie niżej wymienione warunki:

- a) ukończył studia w terminie określonym programem studiów;
- b) uzyskał średnią ocen z toku studiów nie niższą niż 4,75;
- c) uzyskał z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego oceny „bardzo dobre”;
- d) w toku studiów postępował zgodnie z treścią ślubowania, w szczególności nie została wobec niego orzeczona kara dyscyplinarna.

O przyznanie dyplomu z wyróżnieniem absolwentowi spełniającemu powyższe kryteria wnioskuje komisja egzaminacyjna.

Załączniki:

1. Wymogi dotyczące prac dyplomowych
2. Procedura ustalania tematu prac dyplomowych

Podstawy prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U.2021.661 t.j.).
2. Regulamin studiów (załącznik do Uchwały Senatu Nr 16/2022)
3. Zarządzenie Nr 44/2022 w sprawie: *zasad składania, archiwizowania i kontroli antyplagiatowej prac dyplomowych w Akademii Nauk Stosowanych w Łomży.*